

**UCHWAŁA NR XXIII/199/2021  
RADY POWIATU CHODZIESKIEGO**

z dnia 31 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej  
na lata 2021 – 2023**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Powiatu Chodzieskiego uchwala co następuje:

**§ 1.** Przyjmuje się do realizacji Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Chodzieskiego.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Powiatowy program  
rozwoju pieczy zastępczej  
na lata 2021 – 2023**

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W CHODZIEŻY**

## **1. Wstęp**

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem każdego dziecka. To ona powinna wychowywać je w miłości, dawać możliwość rozwoju, rozumieć jego potrzeby, być wzorcem jego postępowania. Rodzina zaspokaja najważniejsze potrzeby każdego człowieka – potrzebę miłości i bezpieczeństwa. Dlatego prawo do wychowywania w rodzinie jest jednym z podstawowych praw każdego dziecka.

Pieczą zastępczą jest instytucją prawa rodzinnego. Ustanawiana jest w przypadku niemożliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców, aby zapewnić tymczasową opiekę nad dzieckiem. Dzięki pieczy zastępczej dziecko otrzymuje możliwość na prawidłowy rozwój w rodzinnej atmosferze, która lepiej niż inna jej forma zaspokaja jego indywidualne potrzeby. Dzieci mają prawo do szczęścia, miłości, zrozumienia, stabilnego środowiska wychowawczego, rozwoju, a także do wyrażania swoich opinii, zabawy i wypoczynku, a ostatecznie pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia. Takie właśnie zadania spełnia rodzinna pieczę zastępcza. Bywają jednak sytuacje, gdy konieczne jest umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Każdy pełnoletni podopieczny po opuszczeniu pieczy zastępczej może również liczyć na wsparcie organizatora pieczy zastępczej. W związku z powyższym głównym założeniem niniejszego programu jest ochrona dzieci wymagających zapewnienia im opieki i wychowania w pieczy zastępczej oraz pomoc osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze w procesie usamodzielnienia. Ponadto, bardzo ważny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze. W tym przypadku istotne jest regularne promowanie rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym.

Zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

## **2. Formy pieczy zastępczej**

Pieczą zastępczą sprawowaną jest w dwóch formach:

- rodzinnej

- instytucjonalnej.

Do form rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne, w których umieszcza się dzieci legitymujące się orzeczeniem

o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. w postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi,

- rodzinne domy dziecka.

Do form instytucjonalnej pieczy zastępczej zalicza się:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

### **3. Charakterystyka środowiska lokalnego**

Powiat Chodzieski jest jednym z 31 powiatów województwa wielkopolskiego. W jego skład wchodzi 5 gmin: Chodzież – gmina miejska, Chodzież – gmina wiejska, Szamocin – gmina miejsko-wiejska, Margonin – gmina miejsko-wiejska, Budzyń – gmina miejska.

Na terenie Powiatu Chodzieskiego aktualnie (stan na 01.01.2021 r.) funkcjonuje 60 rodzin zastępczych, w których przebywa 89 dzieci:

- 1 rodzina zawodowa,
- 2 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- 18 rodzin niezawodowych, w których przebywa 26 dzieci,
- 39 rodzin spokrewnionych, w których przebywa 55 dzieci.

Ponadto funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „RODZINA” w Szamocinie oraz Placówka Opiekuńczo – wychowawcza nr 1 w Studźcach, które zapewniają miejsca dla 22 wychowanków. W POW „RODZINA” w Szamocinie aktualnie przebywa 9 wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Chodzieskiego, a w POW nr 1 w Studźcach przebywa obecnie 14 wychowanków, w tym 13 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Chodzieskiego. Oprócz tego pomoc otrzymuje 10 pełnoletnich wychowanków objętych procesem usamodzielnienia (6 wychowanków

z rodzin zastępczych i 4 wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych).

#### 4. Cele programu

Na lata 2021 – 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży przyjęło 3 główne cele, jakie zamierza osiągnąć przez realizację powyższego Programu.

1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych oraz utworzenie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej.
2. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym oraz dzieciom będącym w pieczy zastępczej w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
3. Objęcie wsparciem i pomocą usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej.

Powyższe cele zamierzamy realizować poprzez:

1. Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.
2. Pomoc psychologiczną, prawną i socjalną dla rodzin zastępczych.
3. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
4. Pomoc pełnoletnim usamodzielnianym wychowankom z pieczy zastępczej (pomoc psychologiczna, prawna, rzeczowa, finansowa, tworzenie indywidualnych programów usamodzielnienia, pełnienie funkcji opiekunów usamodzielnienia).

Adresatami programu są:

1. Rodziny zastępcze,
2. Kandydaci na rodziny zastępcze,
3. Dzieci z pieczy zastępczej,
4. Usamodzielniani wychowankowie z pieczy zastępczej.

#### 5. Limit rodzin zastępczych na lata 2021 - 2023

Lp.	Rodziny zastępcze zawodowe	2021	2022	2023
1	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2
2	Rodziny zawodowe	1	1	1
3	Specjalistyczna rodzina zawodowa	1	1	1

## 6. Szczegółowy plan realizacji celów z zakresu pieczy zastępczej

Cele programu	Działania	Uwagi
1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych oraz utworzenie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej.	<p>1.1. Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze</p> <p>1.2. Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej</p> <p>1.3. Promowanie zastępczych form opieki zastępczej</p>	<p>Organizowanie szkoleń przynajmniej jeden raz do roku z zastrzeżeniem, że grupa musi liczyć przynajmniej 6 osób. Możliwość zlecenia szkoleń podmiotom zewnętrznym.</p> <p>Rodzinne formy pieczy zastępczej będą tworzone zgodnie z limitem przewidzianym na lata 2021 - 2023.</p> <p>Publikowanie minimum 2 artykułów w lokalnej gazecie, wydawanie ulotek promocyjnych i informacyjnych.</p>
2. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym oraz dzieciom będącym w pieczy zastępczej w przewycięzaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych	<p>1.1. Pomoc psychologiczna, prawna i socjalna dla rodzin zastępczych</p> <p>1.2. Wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>1.3. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych</p> <p>1.4. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, szkołami, przedszkolami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ośrodkiem adopcyjno-opiekuńczym i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny</p>	<p>Pomoc psychologiczna i prawna dla rodzin zastępczych, po wcześniejszym ustaleniu terminu.</p> <p>Koordinator obejmuje wsparciem maksymalnie 15 rodzin zastępczych.</p> <p>Prowadzenie grup wsparcia przez psychologa i koordynatora.</p> <p>Oceny sytuacji dzieci i rodzin zastępczych, sprawozdania do sądów, uregulowanie sytuacji prawnej dziecka.</p>
3. Objęcie wsparciem i pomocą usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej	<p>1.1. Pomoc pełnoletnim usamodzielnianym wychowankom z pieczy zastępczej</p> <p>1.2. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie</p>	<p>Pomoc w opracowywaniu indywidualnego programu usamodzielnienia, przybliżenie przepisów prawnych, pomoc w pisaniu wniosków.</p> <p>Przyznawanie pomocy na wnioski usamodzielnianego wychowanka.</p>

## **7. Zakończenie**

Dziecko z rodzicami tworzy silną więź emocjonalną, która ma wpływ na całe jego dalsze życie. Wrażliwi i opiekuńczy rodzice budują bezpieczny dom, który sprzyja prawidłowemu rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu. Wszystko to wpływa na poczucie szczęścia dziecka. Takie stabilne środowisko powinna zapewniać rodzina. Niestety zdarza się, że rodzice nie potrafią lub w nienależyty sposób wypełniają swoje obowiązki. Wówczas niezbędne jest włączenie się państwa w pomoc w wychowaniu dziecka. Odbywa się to poprzez umieszczenie w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W powiecie chodzieskim, głównie dominują rodziny zastępcze spokrewnione. Niestety bardzo odczuwalna jest niedostateczna liczba rodzin zastępczych zawodowych.

## UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, iż do zadań własnych powiatu określonych w ustawie należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Głównym celem niniejszego programu jest zapewnienie dzieciom, które znalazły się w trudnej sytuacji prawidłowej opieki oraz zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych na terenie Powiatu Chodzieskiego.

Punktem wyjścia dla stworzenia programu było założenie, by dzieci pozbawione opieki rodziców trafiały w pierwszej kolejności do rodzinnej formy opieki zastępczej, a w przypadku jego braku, w ostateczności do instytucjonalnej opieki zastępczej. Program zapewnia systematyczny i skoordynowany rozwój pieczy zastępczej.

Poprawa jakości życia dzieci przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwa jest, kiedy istnieją jasno określone cele i działania. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 stanowi podstawę do budowy skutecznego systemu rozwoju różnorodnych form pieczy zastępczej.

Uchwała nie rodzi skutków finansowych dla powiatu.